

Adelphi Charter om kreativitet, innovation och immateriella värden

Mänsklighetens kapacitet att skapa nya idéer och ny kunskap är dess främsta tillgång. Den är källan till all konst, vetenskap, nyskapande och ekonomisk utveckling. Utan den stagnerar såväl individer som samhällen.

Den här kreativa fantasin förutsätter tillgång till andras idéer, kunskap och kultur, både dagens och gångna tiders.

Mänskliga rättigheter kräver att vi säkerställer att alla kan skapa, tillgå, använda och dela information och kunskap så att individer, grupper och samhällen kan uppnå sin fulla potential.

Kreativitet och investeringar bör erkännas och belönas. Avsikten bakom immaterialrätterna (såsom upphovsrätt och patent) bör vara, som det tidigare varit, att säkerställa både att kunskap sprids och att nyskapande belönas.

De senaste 30 årens utvidgning av lagarnas bredd, omfång och livstid har resulterat i en immaterialrätt som är radikalt annorlunda än dagens teknologiska, ekonomiska och sociala trender. Detta hotar den kedja av kreativitet och nyskapande som vi och framtida generationer förlitar oss på.

Vi uppmanar regeringar och den internationella gemenskapen att anamma dessa principer.

1. Alla lagar på immaterialrättens område måste syfta till att åstadkomma kreativa, sociala och ekonomiska mål och får inte själva vara målet.
2. Dessa lagar och regler måste tjäna, och aldrig undergräva, de grundläggande mänskliga rättigheterna till hälsa, utbildning, sysselsättning och kulturellt liv.
3. Det allmännas intresse kräver en balans mellan en kulturell allmänning och privata intressen. Det kräver också en balans mellan den fria konkurrens som är nödvändig för en ekonomisk livskraft och de monopol som immaterialrätten delar ut.
4. Immaterialrättens skydd får aldrig utsträckas över abstrakta idéer, fakta eller data.
5. Patent får aldrig utsträckas över matematiska modeller, vetenskapliga teorier, datorprogram, metoder för att lära ut, affärsmodeller, metoder för medicinsk diagnos, terapi eller kirurgi.
6. Upphovsrätt och patent måste vara begränsade i tid och får aldrig utsträckas bortom vad som är proportionerligt och nödvändigt.
7. Regeringar måste främja en bred samling åtgärder för att stimulera tillgång och nyskapande, inklusive öppna standarder, mjukvarulicenser för öppen källkod och öppen tillgång till vetenskaplig litteratur.
8. Immaterialrätten måste ta hänsyn till utvecklingsländernas sociala och ekonomiska situation.
9. När regeringar tar beslut om immaterialrätt bör de ta hänsyn till följande regler:

* Det skall alltid finnas en mekanism för att automatiskt bromsa tillskapandet av nya utsträckningar av immaterialrätten, utökning av existerande privilegier eller förlängningar av tidsgränserna.

* Bevisbördan i ovanstående fall ska ligga på de som förespråkar en förändring.

* Förändringar skall tillåtas endast om en noggrann analys klart visar att den kommer att främja människornas grundläggande rättigheter och ekonomi.

* Genom hela processen bör man ta hänsyn till kommentarer från allmänheten och en samlad, objektiv och öppen bedömning av det allmännas för- och nackdelar.

Vi uppmanar regeringar och den internationella gemenskapen att anamma dessa principer.